

Szerecsendió (*Myristica fragrans*)

- **Rendszertani besorolás:**
Myristicaceae (szerecsendiófélék),
- **Származás:**
Maluku-szigetek (Indonézia), K-India,
- **Botanika:**
kétlaki,
4-10 m magas fa,
apró, sárgásfehér virágok,
csonthéjas termés,
maglepel (aryllus).

- **Drog:**
mag (*Myristicae semen*),
maglepel (*Myristicae arillus*),
illóolaj (*Myristicae fragrantis aetheroleum*),

- **Hatóanyag:**
illóolaj 5-15% (miriszticin, szabinén, α -, β -pinén, limonén),
zsíros olaj 40-50% (mirisztinsav-triglicerid, palmitinsav).

- **Farmakológiai hatás:**
szélhajtó, összehúzó, stimuláló, hallucinogén,
(nagy adagban mérgező: 10-50 g)

- **Felhasználás:**
fűszer,
likőr, üdítőital,
(keleti) gyógyászat: emésztésjavító teakeverék,
galenikumok, reumára bedörzsölőszer,
afrodiziákum,
terméshéj: lekvár, édesség.

Termesztés

- magvetés v. dugványozás,
- termős : porzós = 10 : 1
- 6-8 évesen hoz először virágot,
- ültetvény 30-40 évig,
- gyűjtés: egész évben, folyamatosan,
- szárítás: napon,
- hozam: 1500-2000 db termés/ fa/ év,
550-1000 kg/ha szerecsendió
80-160 kg/ha szerecsendióvirág.
- **Fő szerecsendió-termelő országok:**
Indonézia, Grenada, India

Bors (*Piper nigrum*)

- **Rendszertani besorolás:**

Piperaceae (borsfélék),

- **Származás:**

DNY-India,

- **Botanika:**

fás szárú kúszócserje,
vegetatív és termő szár,
vadon termő kétlaki, termesztett ált.ban kétivarú,
füzérvirágzat (50-150 virág),
csonthéjas termés.

Hosszúbors (*Piper longum*)

India

Piperaceae

Kubebabors (*Piper cubeba*)

Indonézia

Piperaceae

Rózsabors (*Schinus molle*, *S. terebinthifolius*)

Peru

Anacardiaceae

Szeccsuáni bors (*Zanthoxylum piperitum*)

Kína

Rutaceae

Guineai bors (*Aframomum melegueta*)

NY-Afrika

Zingiberaceae

- **Drog:**

termés (*Piperis nigri fructus*),

- **Hatóanyag:**

alkaloidok 5-8% (piperin, piperidin, kavicin),
illóolaj 3-5% (limonén, α -, β -pinén, fellandrén),
zsíros olaj 5-6%,
keményítő 40-50%,
gyanta,

- **Farmakológiai hatás:** emésztésjavító,

- **Felhasználás:** fűszer (hús- és halfeldolgozás, háztartások).

Termesztés

- monokultúra v. kettős termesztés (pl. kávé, tea, banán)
- szaporítás: dugványról,
- támasztékot igényel,
- 3 évesen kezd teremni → 20-30 évig jól terem,
- évente 2x virágzik,
- virágzás után 6-9 hónap múlva szedhető,
- szedés kézzel,
- hozam: 3-4 kg / tő, 2-6 t/ha
- Fő termelők: Vietnam, Indonézia, Brazília, India, Kína, Srí Lanka, Malaysia

- **zöld bors:**
éretlenül leszedett,
fagyasztva szárított, ill. sós v. ecetes lében
eltett bors.
- **fekete bors:**
éretlenül leszedett, (hőkezelt), napon szárított
bors.
- **fehér bors:**
éretten szedett,
1-2 hétig vízben áztatott, majd terméshéjától
megfosztott bors.

Csili
(*Capsicum frutescens*,
C. annuum,
C. baccatum,
C. chinense)

- **Rendszertani besorolás:**

Solanaceae (burgonyafélék),

- **Származás:**

Dél- és Közép-Amerika,

- **Botanika:**

elágazó szár,
tojásdad v. keskeny, megnyúlt levelek,
fehér v. lilás virágok,
bogyótermés.

- **Drog:**

termés (*Capsici fructus*),

- **Hatóanyag:**

alkaloid (kapszaicin),
C, B₂-vitamin,
karotinoidok,

- **Farmakológiai hatás:**

vérkeringés-javító, gyulladáscsökkentő, fájdalom-
csillapító,

- **Felhasználás:**

fűszer (friss vagy szárított),
borogatás, kenőcs (pl. Nicoflex).